

ANA JOHNS

Het

MEISJE

in de

WITTE
KIMONO

‘Een schitterende
roman over het
Japan van net
na de oorlog.’

Booklist

Een hart-
verscheurende
roman over een
onverzettelijke
jonge vrouw

A N A J O H N S

Het

MEISJE

in de

WITTE

KIMONO

De Fontein

PROLOOG

Mijn meisjesnaam is Naoko Nakamura. Sinds mijn trouwen ga ik als Naoko Tanaka door het leven. Maar ooit heette ik anders; ooit droeg ik een ongebruikelijke naam na een ongebruikelijke huwelijksplechtigheid onder een eeuwenoude boom vol dansende lichtjes.

We hadden geen gewijde priester, we trouwden niet in een gewijde tempel, en ik had maar één huwelijksgewaad, in plaats van de gebruikelijke drie.

Maar ik had de liefde.

De avond had zijn zwarte mantel over het dorp van kleine huizen gespreid, maar in het westen gluurde de oranje zon nog net nieuwsgierig over de horizon. De vochtige lucht kustte mijn wangen toen ik naar buiten stapte. Bij de hoek van het huis gekomen, hield ik mijn adem in.

Langs het kiezelpad hingen lampionnen, goudgele bollen verlichtten de bomen als glimmende *hotaru* – de vuurvliegjes die na de zware juliregens in groten getale rondzwermen. Toen ik het pad af liep en omhoogkeek naar de baldakijn van takken, leken de bomen me als een reusachtige paraplu af te schermen voor een regen van vallende sterren.

Glimlachend streek ik over mijn kimono, genietend van de rijke, weelderige stof. Ik had me nog nooit zo mooi gevoeld, en ik was ook nog nooit zo nerveus geweest. Mijn opwinding flonkerde als vuurwerk, joeg bruisend, knetterend door me heen, van mijn kruin tot mijn tenen.

Daar, in het hart van het kleine groepje dat op me wachtte, stond mijn aanstaande echtgenoot. Het licht van de lampions

weerspiegelde in zijn ogen, als minuscule witte zeilen die dans-
ten op een diepbloauwe oceaan waarin ik wegzonk. Ik liet me
meevoeren door zijn ogen. Door hem. Door het moment.

Elke stap die ik zette bracht me dichterbij mijn toekomst en
verder van mijn verleden, van mijn familie. Het waren extre-
men, in alle opzichten, maar ik zou op de een of andere manier
mijn plek daartussen moeten zien te vinden. Dat was wat Boed-
dha de middenweg noemde. Onze balans in het leven.

Ik noemde het geluk.

Een leven waarin liefde woont is gelukkig. Een leven in dienst
van de liefde is dwaas. Een leven dat wordt beheerst door spijt
– *Had ik maar...* – is ondraaglijk. In de achtenzeventig jaar die
achter me liggen heb ik het alle drie ervaren.

‘Aan elk verdriet, aan elk geluk komt ooit een eind,’ zei Groot-
moeder altijd. Maar zelfs nu ik oud ben, hoef ik mijn ogen maar
te sluiten en ik zie nog altijd die verre flonkering van honderden
kleine lichtjes.

1

Amerika, heden

Zelfs 's nachts, met een gehalveerde personele bezetting, liep alles in het Taussig Cancer Center op rolletjes; net zo ordelijk en gedisciplineerd als dat ooit het geval moest zijn geweest op de torpedobootjager die dezelfde naam had gedragen. Met dokter Amon aan het roer hoopte ik vurig dat mijn vader de storm zou doorstaan, maar zijn toestand verslechterde met de dag. Bezorgd als ik was, week ik nauwelijks van zijn bed en hield ik hem nauwlettend in de gaten.

Hoewel ik het licht had gedimd en de televisie op stil gezet, had Pops moeite met in slaap vallen. Zoemende machines en piepende instrumenten verstoorden de rust, net als stemmen in de gang die als golven kwamen aanrollen en zich dan weer terugtrokken. Ergens floot iemand.

'Fluiten om wind was riskant,' zei Pops vaak wanneer hij vertelde over zijn tijd bij de marine. 'Dat kon vliegende stormen en een ruwe zee opleveren.' En ook al waren we hier niet op zijn torpedobootjager uit de jaren vijftig, ik durfde niet met zijn zee-mansbijgeloof te spotten. Want het kón haast geen toeval zijn dat de kliniek en het schip dezelfde naam hadden. Ik stond op en sloot de deur naar de gang.

'Wat...' Pops maaide met zijn armen, de slangetjes van zijn infuuszakken klapperden als touwen tegen een mast. 'Tori?'

'Rustig maar, Pops. Ik ben bij je.' Haastig liep ik terug naar het bed. 'Je bent in het ziekenhuis, weet je nog?' Ik legde mijn hand op zijn arm. Hij was de afgelopen week regelmatig gedesoriënteerd wakker geworden, maar had ook – weliswaar korte – periodes van rust gekend. Dat was inmiddels onze routine geworden.

Hij vertrok zijn gezicht toen hij probeerde te gaan zitten. Blijkbaar had hij pijn. Dus ik schoof mijn arm onder zijn schouders en pakte een kussen ter ondersteuning. Met mijn handen onder zijn oksels hees ik hem overeind. Niet voor het eerst verbaasde ik me erover hoe licht hij was geworden. ‘Daar gaat mijn gezag!’ grapte hij. ‘Ik leg geen gewicht meer in de schaal.’ Ik kon er niet om lachen, want het was niet grappig. En het was ook niet waar. Hij bleef mijn vader, tegen wie ik nog altijd huizenhoog opkeek.

Ik gaf hem de plastic beker met ijs. Hij schudde de bevroren schilfers ratelend los en nam een slok smeltwater. Het leidde tot een hardnekkige hoestbui, waartegen hij zich net zo hardnekkig verzette. Ik nam de beker van hem over, gaf hem een paar tissues en wachtte tot de aanval wegebde. Na een laatste hoestsalvo liet hij zich in de kussens zakken en sloot zijn ogen.

‘Gaat het weer een beetje?’ Het was een loze vraag, want het ging helemaal niet, zelfs niet een beetje.

Maar hij knikte en slaakte een diepe, raspande zucht. ‘Heb ik je ooit verteld over Blue Street, de beroemde blauwe straat? Het was het eerste wat ik zag toen ik in Japan van boord stapte.’

‘En het tweede was het meisje dat verliefd werd op je ogen.’ Ik vrolijkte een beetje op, dankbaar dat hij helder was, en ik hoopte vurig dat hij dat lang genoeg zou blijven om me het verhaal nog eens te vertellen.

‘Tja, toen zag ik er nog een stuk beter uit.’

‘Nu ook.’ En dat was echt zo. Hij had weer wat kleur op zijn wangen, zijn ogen stonden gefocust, en het bewegen leek hem minder moeite te kosten. Het was geweldig om te zien, maar ook zorgwekkend. Dokter Amon had me gewaarschuwd voor een plotselinge verbetering in zijn toestand als aankondiging dat het einde naderde.

Voor mijn vader een laatste opleving. Voor mij een laatste verhaal.

Ik ging weer naast zijn bed zitten, boog me naar hem toe en

zette mijn kin op mijn handen. ‘Je zette één stap aan wal, je liet je door je knieën zakken om aan de glinsterende steentjes in het plaveisel te voelen...’

‘En toen ik weer overeind kwam, zag ik haar.’

‘En ze keek je met grote ogen aan.’

‘Precies. En ik keek terug. Ik las mijn toekomst in haar ogen en werd verliefd.’ Hij glimlachte dromerig.

Ook al was het de ingekorte versie, ik werd op mijn beurt op slag weer helemaal verliefd op dat verhaal, want het vormde de inleiding tot alle andere.

‘Ze was er altijd wanneer ik de haven binnenvoer,’ vervolgde Pops. ‘Maar ik moest steeds weer weg. Daar was niets aan te doen. We waren als de schepen in het gedicht van Longfellow. *Two ships passing in the night.*’ Pops haalde piepend, zwoegend adem.

Ik drukte zijn sproetige hand.

‘Eenmaal aan de wal, na mijn tijd bij de marine, voelde ik me opgesloten en verdronk ik mijn verdriet. Maar toen leerde ik je moeder kennen. Zij was mijn redding.’ Zijn ogen zochten de mijne. ‘Ik moet je wat zeggen. Het is belangrijk. Luister je?’

‘Natuurlijk. Altijd.’ Ik hing aan zijn lippen.

‘Mama was de liefde van mijn leven, maar voordat ik haar leerde kennen, had ik een ander leven. Dat probeer ik je al een tijdje te vertellen.’ Zijn lippen trilden.

Wanneer dan? In gedachten herleefde ik al onze gesprekken van de afgelopen weken. Had ik iets gemist? Was me iets ontgaan? Wat bedoelde hij met ‘een ander leven’? En wilde ik dat wel weten?

‘Het zou gemakkelijker zijn als je mijn brief las. Doe dat nu maar. Alsjeblieft, Tori. Dat wil ik graag. Het is zover.’

Het is zover?

Op slag voelde ik weer die druk in mijn borst, alsof mijn ribben uit elkaar werden geduwd en mijn hart dreigde te worden vermorzeld. Ik hield de ballon van emoties in bedwang door op-

pervlakkig in en uit te ademen, bang dat de boel anders zou barsten. Ondertussen zat ik als verlamd.

Hij stak zijn hand uit en legde die op de mijne. ‘De brief zit in mijn tas.’

Zijn tas stond achter de deur van de badkamer. Ik zette hem op de plank tegen de muur, ritste hem open en doorzocht met trillende handen zijn kleren. Toen ik een envelop voelde, verstijfde ik. Ten slotte klemde ik mijn vingers eromheen, ik haalde hem tevoorschijn en staarde ernaar.

Naar de rode inkt, het kanjischrift, de kreukels en vouwen.

Met de brief liep ik terug naar het bed. Mijn vader en ik keken elkaar aan.

Een man die stervende was. Een dochter met een gebroken hart.

‘Kom. Ga zitten,’ zei hij. ‘Het is goed zo.’

Maar het was helemaal niet goed! Dit afscheid zou onherroepelijk zijn, en daar was ik nog niet klaar voor.

Mijn keel werd pijnlijk dichtgesnoerd. ‘Ik zal eh...’ Ik bleef naast het bed staan. Het kostte me de grootste moeite weer kalm te worden. De spanning van de laatste maanden, het verdriet om te moeten aanzien hoe hij steeds verder achteruitging, de kanker die genadeloos om zich heen woerde, en nu... Er brandden tranen in mijn ogen, en ik vluchtte naar de deur.

Pops zei iets, maar ik stond al op de gang, veilig uit het zicht. Met mijn handen voor mijn mond ademde ik langzaam in en probeerde ik mijn emoties onder controle te krijgen. Hoe had het zover kunnen komen? We hadden naar alle mogelijke behandelingen geïnformeerd, we hadden elk denkbaar huismiddel geprobeerd, we hadden specialistische hulp gezocht, maar het was niet genoeg gebleken. Verwarring en schuldgevoel drukten zo zwaar op mijn schouders dat ik eronder dreigde te bezwijken. Ik keek naar de envelop, in het besef dat ik die meteen had moeten openmaken, op de dag dat hij was bezorgd.

Mijn vader zat honkbal te kijken toen ik binnenkwam. ‘Tori? Ben jij daar?’

‘Ja, en ik ben bij de postbus geweest.’ Ik gooide het stapeltje op de keukentafel, samen met mijn sleutels, verrast dat hij me had horen binnenkomen terwijl de televisie zo hard stond. ‘Er is een brief voor je.’ Ik keek om een hoekje van de woonkamer en wapperde ermee.

Zijn ogen bleven op het scherm gericht. Ik keek naar de lege koffer naast zijn stoel. Hij moest hem nog pakken voor het ziekenhuis. We zouden de volgende morgen vertrekken. Het was een wonder dat de specialist op zo’n korte termijn tijd voor hem had, maar ik had begrip voor mijn vaders gebrek aan enthousiasme.

Kanker! Ik haatte de ziekte die meer wegvratt dan alleen zijn lichaam. Ook de man die hij altijd was geweest ging eraan onderdoor. En dat vratt vervolgens aan mij. Op mijn achtendertigste voelde ik me weer een kind. Radeloos. Wanhopig.

Ik liet hem van zijn wedstrijd genieten – honkbal was een van de weinige dingen waaraan hij nog plezier beleefde. Ondertussen schonk ik mezelf een kop koffie in en ging ermee aan de tafel zitten om de overstelpende hoeveelheid post te sorteren. De stapel enveloppen en folders, met brede elastieken bij elkaar gebonden, wekte de indruk alsof hij een maand op vakantie was geweest. Maar hij had er gewoon niet aan gedacht om mij te vragen zijn postbus te controleren.

Ik nam een slok koffie en staarde naar de brief. De envelop was van onder tot boven vol gestempeld met Aziatische lettertekens in rode inkt. Het adres was, ook met rode inkt, nadrukkelijk doorgestreept. Daarboven stond in Romeins schrift: PARTI. *Parti?* Ik draaide de envelop om. En keek toen weer naar de voorkant. De envelop was meerdere malen dubbelgevouwen geweest, de randen waren rafelig, alsof hij klem had gezeten in een sorteermachine. Gezien de staat waarin hij verkeerde, verbaasde het me dat de brief nog was bezorgd.

Mijn handen jeukten om hem open te maken. Ik was niet voor niets journalist.

Wanneer ik de envelop tegen het licht hield, kon ik vaag de omtrekken van een dubbelgevouwen velletje papier onderscheiden en iets wat leek op een stukje draad. Ik legde hem op mijn hand. Hij woog bijna niets. Vervolgens draaide ik hem weer om, en terwijl ik de vouwen eruit streek, viel mijn oog op een woord dat ik kende en waarvan de inkt was uitgelopen doordat het precies in een vouw van het papier viel.

Japan.

De uitgelopen inkt was afkomstig van de letter *J*. Ik streek met mijn vingertoppen over het woord. Kende mijn vader nog mensen in Japan? En zo ja, wie dan? Hij was er gestationeerd geweest in zijn tijd bij de marine en vertelde graag sterke verhalen over die periode. Maar die lag inmiddels ruim vijftig jaar achter hem. Er stond geen wapen op de envelop, geen enkel militair symbool. Dus blijkbaar zat er geen uitnodiging in voor een officiële reünie. Een niet-officiële dan? Hij had gehonkbald in zijn diensttijd. Zelfs in Japan.

Ooit had het team van de Zevende Vloot de Shonan Searex uitgedaagd. Het ging om een vriendschappelijke wedstrijd. De mannen van de Amerikaanse marine en het Japanse team van boeren uit de omgeving van Yokohama speelden voor een uitverkocht stadion. Wanneer hij erover vertelde legde Pops altijd zijn hand boven zijn ogen alsof hij zijn blik over het massaal toegestroomde publiek liet gaan. ‘Waar je ook keek, geen stoel was onbezet. Zie je het voor je, Tori?’

Ja, ik zag het voor me. Het honkbalveld, het perfect gemaaid gras en mijn vader – jong en nerveus, terwijl hij zich als pitcher op de wedstrijd voorbereidde door in te gooien vanaf de werpheuvel.

‘Het lawaai was onvoorstelbaar!’ zei hij altijd. In plaats van te klappen, sloegen ze met kleurige plastic honkbalknuppels op de rugleuning van de stoelen – *bam, bam, bam!* Mannen met trom-

mels renden door de gangpaden en vuurden de menigte aan door het zingen van strijdlieparen. Aanhangers van bepaalde spelers zochten elkaar op. Gewapend met megafoons moedigden ze hun helden aan met persoonlijke teksten, al dan niet op muziek. In het Japan van de jaren vijftig gaf honkbal een stille cultuur voor het eerst een bulderende stem, aldus Pops.

Hoewel het ging om een vriendschappelijke wedstrijd, was er veel publiciteit aan gegeven en hing er voor de Japanners veel van het treffen met de Amerikanen af. Het Land van de Rijzende Zon wilde niets liever dan dat de mannen van de rood-wit-blauwe stars-and-stripes in het stof zouden bijten.

‘Ik wenste bijna dat we zouden verliezen,’ zei mijn vader altijd. ‘De familie van mijn meisje zat op de tribune, en ik wilde haar ouders niet al vóór onze eerste ontmoeting schofferen.’

Hij had het altijd over ‘mijn meisje’. Haar naam kreeg ik nooit te horen. En als mama erbij was, ook de verhalen niet. Wanneer ik naar zijn meisje vroeg schudde hij zijn hoofd, blies zijn wangen leeg en zei met een zucht: ‘Ze was bijzonder. Heel bijzonder.’

Net als hij. Ik adoreerde mijn vader.

Een man die vruchtenbrandewijn dronk, net als zijn Slowaakse vader; een man met de zwaaiende tred van John Wayne; een man die als geen ander kleurrijke verhalen kon vertellen.

Hoewel bij de meeste daarvan het waarheidsgehalte moeilijk te bepalen viel. ‘Wat is de waarheid? Anders dan een verhaal dat we onszelf vertellen?’ Dan knipoogde hij, tikte me op mijn neus en liet het aan mij over om feiten en fictie van elkaar te scheiden. Iets waar ik nog steeds mee bezig was.

Maar deze brief uit Japan, die was echt!

‘De Tigers hebben verloren.’ Pops liet me schrikken toen hij naar de koelkast schuifelde. Hij deed de deur open en bestudeerde de inhoud.

‘Zal ik de tafel dekken voor de lunch?’ stelde ik voor.

Hij moest iets eten, want hij werd hoe langer hoe magerder. Aanvankelijk oogstte hij daar complimentjes voor, maar dat

hield uiteindelijk op, in tegenstelling tot het gewichtsverlies. Zelfs zijn handen – de handen waarmee hij ooit had gepitcht in een uitverkocht stadion – waren vel over been.

Hij deed de koelkast weer dicht zonder dat hij er iets uit had gepakt, trok de ceintuur van zijn blauwe badjas strakker en krabde aan de stoppels die het kuiltje op zijn kin bedekten. ‘Nee, ik hoef niks.’ Hij wees naar de envelop. ‘Wat is dat?’

‘Dat zei ik! Een brief voor je.’ Ik stak hem de envelop toe. ‘Helemaal uit Japan.’

Gejaagd pakte hij hem uit mijn hand. Hij liet zijn blik over de rode inkt gaan, over het doorgestreepte adres, en zijn gezicht betrok. Met de brief tegen zijn borst gedrukt draaide hij zich om en slofte zonder een woord te zeggen terug naar de woonkamer.

Ik wachtte een paar minuten voordat ik achter hem aan ging.

Hij stond midden in de verduisterde kamer, roerloos, met zijn blik op de envelop gevestigd. De strak geplooid gordijnen konden de nieuwsgierige blikken van de zon niet buiten houden. Noch de mijne. Ik duwde de deur iets verder open. Vanuit de keuken viel licht door de kier en tikte hem op de schouder. Hij draaide zich om, met zijn hand voor zijn ongeschoren gezicht, in een vergeefse poging de uitdrukking daarop te verbergen. Het was een uitdrukking die me vreemd was, net zo vreemd als de brief.

En ik zag dat er tranen in zijn ogen stonden.

Eerste druk september 2020
Vierde druk, eerste in deze editie, april 2022

Oorspronkelijke titel *The Woman in the White Kimono*

Oorspronkelijke uitgever Park Row Books

Copyright © 2019 Ana Johns

Published by special arrangement with Lorella Belli Literary Agency Limited and 2 Seas Literary Agency

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2020, 2022 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Erica Feberwee

Omslagontwerp Baqup, naar een ontwerp van Steve Marking, Legend Press

Omslagillustratie © Shutterstock

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 6110 0

ISBN e-book 978 90 261 5010 4

ISBN luisterboek 978 90 261 5299 3

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.